

Nikto nie je ostrovom samým pre seba. Smrť každého človeka umenší mňa, lebo ja som súčasťou človečenstva: a preto sa nikdy nepýtaj, komu zvoní do hrobu, zvoní tebe.
(Úvaha)

To sa ma netýka. Nevidím nepočujem, pritom samozrejme vidím a počujem. To nie je moja vec. Kto je tamten človek, ktorý ku mne načahuje ruku v očakávaní, že mu poskytnem ruku pomocnú? Každý sám za seba. Pomôž si, ako vieš.

Tieto riadky sú písané nie práve najlepším človekom o nie práve najlepších ľuďoch pre nie práve najlepších ľudí, preto som presvedčený, že vy by ste reagovali rovnako nevšímavo; ja tiež. Ktosi by mohol povedať, že je to hanebný prístup, a ja by som súhlasil. Ráta sa ale za pomoc aj obyčajná ľútosť alebo povzdychnutie si nad cudzím nešťastím, hocako neúprimné bude? Cítite sa vo vnútri lepšie, keď dennodenne riešite malichernosti, skutočne dôležité veci pritom však zostávajú otvorenou záležitosťou a ťažkosť sa kopíruje jedna na druhú? Obrátiť sa chrbtom je praktickejšie a menej namáhavé, ako pomôcť niekomu vstať, a to nielen vo fyzickom význame. Je v tom určitá duševná pohodlnosť, laxnosť, s ktorou sme boli vypustení na tento svet. Deti sú dnes krstené ignoranciou v nádeji, že neprekonvertujú na inú vieru alebo že sa ich ona sama bude držať po celý život.

Bolo tomu tak vždy? Genetická predurčenosť stavia človeka do pozície spoločenského tvora, vo vnútri však vždy bude samotárom. Je naša prirodzenosťou usilovať o vlastné blaho na úkor druhých. Našlo sa pár takých, ktorí sa pokúšali o opak a ktorí obetovali všetko, bez čoho mohli byť, v prospech nemajetných a utláčaných, bolo im ale vnútorne lepšie? Neľutovali, že namiesto toho, aby rozbili bank svojho života, stavili všetko na jedno neisté číslo nekonečne veľkej rulety? Každý sme ostrovom, otázkou je, koľkí z nás sú schopní postaviť si čln.

Myslím, že nič nedokáže človeku do srdca vniesť toľkú beznádej, ako on sám. Keď si nakoniec premietne svoj súkromný film, ten, ktorý sa ho bezprostredne týka, a zistí, že by mu mali vrátiť vstupné. Tento trest je iba náš. Výčitky nám majú pripomínať, aké je to byť človekom. Ale bolo to tak vždy?

Mali sme nejaké to tisícročie, ako sa naučiť žiť bez návodu. Potom sme tých tisícročí mali ešte pár, aby sme vedeli, ako nerobiť chyby, lebo sa príčasto opakovali. Potom sme mali...Odpustite mi menší výpadok pamäte? Keď je už druhých šancí viac, začne sa mi história akosi zlievať.

Naša spoločnosť sa rozrástla. Dosiahli sme znamenité úspechy. Nerodíme sa len preto, aby sme následne život prežili, ako tomu bolo kedysi dávno, ale máme aj možnosť ho naozaj žiť. Stále však nevieme, ako zomrieť tak, aby sme sa neobzreli späť v hneve. My všetci ale radšej rozhrášenie dostávame ako dávame. Radšej sa váľame po zemi, ako by sme sa namáhali vstať. Radšej utekáme dolu kopcom miesto toho, aby sme to skúsili opačne a prijali satisfakciu, ktorá čaká na vrchole. Kto nám ale urobí pomyselný krížik na čelo, ak sme na konci iba my a naše svedomie?

Adam Valenčík